

YÜKSEK GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLİ ÜNİVERSİTELİ GENÇLERİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE SEKTÖR TERCİHLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

AN INVESTIGATION ON SECTOR PREFERENCES AND DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF COLLEGE STUDENTS SHOWING HIGH TENDENCY OF ENTREPRENEURSHIP

Yrd. Doç. Dr. Yüksel KÖKSAL¹
Arş. Gör. Selin PENEZ²

ÖZET

Bu çalışmada, yüksek girişimcilik eğilimi gösteren işletme öğrencilerinin, Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflamasına (ISIC Rev. 3.1) göre, hangi sektöre daha yakın oldukları tespit edilmiştir. Girişimcilik düzeylerini belirlemek için, 2009 yılında geliştirilen 'Girişimcilik Ölçeği' (Yılmaz ve Sünbül) kullanılmıştır. Araştırma verileri, Akdeniz, Süleyman Demirel ve Mehmet Akif Ersoy Üniversiteleri işletme bölümünde okuyan öğrencilerden toplanmıştır. Yüksek girişimcilik eğilimine etki eden demografik, sosyal ve ailesel faktörler ki-kare analizi ile değerlendirilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine göre farklı sektörleri tercih ettikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Üniversite Öğrencilerinde Girişimcilik, Girişimciliği Etkiyen Faktörler.

Jel Kodları: L26.

ABSTRACT

In this study, it is identified that college students showing high tendency of entrepreneurship are closer to which sector according International Standard Industrial Classification of all Economic Activities (ISIC Rev.3.1). In order to identify the level entrepreneurship, "the entrepreneurship scale", which is developed, by Yılmaz and Sünbül (2009) has been used. The data have been collected among Mehmet Akif Ersoy University, Akdeniz University and Süleyman Demirel University department of business administration students. Their social, demographical and family factors which effect high entrepreneurialism tendency have been analyzed by Chi-Square analysis method. It has been found that college students are focus on different sectors according to their entrepreneurialism tendency.

Key Words: Entrepreneur, Entrepreneurship of College Students, Factors Affects Entrepreneursip.

Jel Codes: L26.

1. GİRİŞ

Girişimcilik faaliyeti; ekonomik durgunluktan çıkma, düşük üretkenlik ve işsizlik gibi temel sorunların çözümünde işlevsel bir rol oynar. Girişimci faaliyetlerinin artması, kişilerin kendi işlerini kurmaları ve girişimcilik kültürünün oluşması, toplumsal refahın

1 Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, ykoksal@mehmetakif.edu.tr

2 Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, spenez@mehmetakif.edu.tr

artışına da doğrudan etki eder. Dünya Girişimcilik Platformu tarafından 29 ülkede yapılan bir araştırma da yüksek girişimcilik faaliyetlerine sahne olan ülkelerin ekonomik büyümelerinin ortalamasının üzerinde olduğunu ortaya koymaktadır (Aytaç, 2005: 85-86).

Uzun yıllar boyunca, ekonomistler ve politikacılar, istihdam, yenilik ve ekonomik büyüme için kritik önemli etkenin “girişimcilik” olduğunu belirtmişlerdir (Congregado, 2008: 40). Uluslararası bir kuruluş olan ve 1997 yılında London Business School ve Babson College tarafından kurulan Küresel Girişimcilik Monitörü de bu ilişkinin gücünü göstermeye odaklanmış ve girişimcilerin, ekonomik faaliyetler üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu vurgulamışlardır (Fayolle, 2007: 17-18). ABD’de yapılan bir araştırmada girişimcilik eğitimi alan kişilerin; yeni iş kurmada üç kat daha fazla eğilime sahip olduğu, kendi işinde çalışmaya üç kat daha fazla istekli olduğu, yıllık % 27’si daha fazla gelir elde ettiği, mal varlıklarının % 62’si daha fazla olduğu ve çalıştıkları işte daha fazla tatmin sağladıkları tespit edilmiştir (Yelkikalan vd., 2010:53-54).

Bir ülkenin ekonomik kalkınmasının hızlandırmak için girişimcilik potansiyeline sahip bireylerin sahaya çıkarılması büyük önem taşımaktadır. Özellikle gençlerin bu yönde teşvik edilmeleri ve ülkelerin eğitim sisteminin de bu konuya ağırlık vererek düzenlenmesi faydalı gözükmektedir (Bozkurt vd., 2012:243). Bu çerçevede girişimciliğin özendirilmesi amacıyla pek çok kurum ve kuruluş girişimcileri desteklemektedir. Örneğin, KOSGEB, bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ ve girişimcilerin geliştirilmesi, teknolojik fikirlere sahip tekno-girişimcilerin desteklenmesi, Ar-Ge bilincinin yaygınlaştırılması ve Ar-Ge kapasitesinin artırılması, inovatif faaliyetlerin desteklenmesi gibi alanlarda ekonomik yardım sağlamaktadır. İŞKUR, girişimcilik programları ile İŞKUR’a kayıtlı işsizlere yönelik olarak kendi işlerini kurmalarına yardımcı olmaktadır. TÜBİTAK, özel sektör kuruluşlarının araştırma-teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini desteklemektedir. AB FONLARI, enerji verimliliği ya da yenilebilir enerji projelerine yatırım yapmak isteyen endüstriyel firmalara ve ticari girişimlere kredi imkânı sağlamakta ve bölgesel bazda iş destek hizmetleri sunmaktadır.³

Üniversite öğrencileri ve girişimcilik konusunda pek çok çalışma yapılmış olmasına rağmen (Tablo1), yüksek girişimcilik eğilim düzeylerine göre öğrencilerin sektörlerden hangisine daha fazla ilgi gösterdiğine dair bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı, Batı Akdeniz bölgesinde bulunan Burdur, Isparta ve Antalya devlet üniversitelerindeki İ.İ.B.F. işletme birinci öğretim öğrencilerin girişimcilik eğilim düzeylerinin ölçülerek, üniversite sonrası çalışmak istedikleri sektör tercihlerinin belirlenmesidir.

2. GİRİŞİMCİLİK VE GİRİŞİMCİ KAVRAMI

Girişimci kavramı ilk defa Richard Cantillon tarafından 1755 yılında basılan “Essai sur la nature du commerce en general” adlı eserinde vurgulamış ve girişimci ‘risk alan kişi’ olarak tanımlanmıştır (Bozkurt vd., 2012:232). Schumpeter (1934) girişimciyi, yeni alternatifler ortaya koyan, farklı veya benzer şeyleri, yeni yöntemlerle üreten kişi olarak görmekteyken (Korkmaz, 2012:210-211), Kuratko, fırsatları fark eden, yakalayan ve bu fırsatları pazarlanabilir fikirlere dönüştüren, yenilikçi ve gelişimci kişi olarak nitelemektedir (Akkoç vd., 2012:67). Hisrich (1985) ise girişimciliği parasal ve kişisel tatmin karşılığında finansal, psikolojik ve sosyal riskleri üstlenerek, gerekli zaman ve çabayı harcıyıp farklı mal ve hizmet yaratma süreci olarak tanımlamıştır (Korkmaz, 2012:210). Yazarlara göre girişimci kavramının tanımları farklılıklar gösterse bile girişimcinin, yenilikçi düşünme, fırsatları

3 <http://ab.sanayi.gov.tr/Pages.aspx?pageID=596&lng=tr>, Erişim Tarihi: 11.11.2013

görebilme, yeni bir iş kurma, yeni ürün üretme vb. özelliklerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Girişimci kişilerin her birinin kendine özgü bir girişimcilik anlayışı olmasından dolayı bu alanda yapılan her tanımın eksik bir yanı olabildiği de vurgulanmaktadır (Bozkurt vd., 2012:232).

Girişimci olmayı belirleyen faktörler; bireysel ve çevresel yaklaşımların yanında firma yaklaşımı olmak üzere 3 başlık altında incelenmektedir (Korkmaz, 2012:212; Keles vd., 2011:109-111; Özden vd., 2007:5-7; ve İşcan ve Kaygın, 2011:446). Bireysel yaklaşım, girişimciyi bireyin demografik ve psikolojik özelliklerini göz önünde bulundurarak açıklanmakta ve girişimciliğe etki eden faktörleri aile, eğitim, kişisel değerler, yaş, iş tecrübesi ve rol modeller olarak sıralamaktadır (Korkmaz, 2012:212). Çevresel yaklaşım ise kültürel, sosyal, ekonomik ve teknolojik koşullardan etkilenmektedir (Keles vd., 2011:111). Bunlar içerisinde değer ve normları etkileyen kültürel faktörler çevresel yaklaşım içerisindeki en güçlü enstrümanı oluşturmaktadır (Özden vd., 2007:7). Girişimcilikte önemli faktörlerden birisi işletme içinde yapılan faaliyetlerdir. Girişimciliğe etki eden ve bir başka yaklaşım olan firma yaklaşımı; mevcut bir işletme içinde yapılan girişimcilik faaliyetlerine odaklanmakta ve girişimci olabilmek için aynı zamanda yönetsel özellikleri de iyi bilmek gerektiğini vurgulamaktadır (İşcan ve Kaygın, 2011:448).

Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin araştırıldığı çalışmaların bir kısmı tarih ve bulgularıyla Tablo 1.'de yer almaktadır.

Tablo 1: Üniversite Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırıldığı Çalışmalar

Literatür Sahibi	Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Amacı	Bulgular
Arslan (2002)	Haliç Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin oluşmasında ve mesleki tercihlerinde, fiziksel, sosyal ve ekonomik çevrenin rolü incelenmiştir.	Öğrencilerin mesleki idealler açısından “kendi işini kurma”, mesleki tercihlerin oluşumunda “kar etme isteği” birinci derecede önceliği almıştır. Öğrencilerin ailelerinin gelir seviyesi ve ailedeki çocuk sayısının az oluşu ile girişimcilik arasında pozitif bir ilişki varken, babanın kendi işinde bağımsız çalışması veya sabit bir ücretle çalışması ile yakından ilişkili olmadığı görülmüştür.
Örücü vd. (2007)	Balıkesir Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimini ile ailesel faktörler arasındaki ilişki incelenmiştir.	Öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini, aile gelirinde etkilendiği görülürken; yetiştirilme tarzının ve ailede girişimci olup olmamasının bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir.
Yelkikalan vd. (2010)	Dünya'daki ilk 100 üniversite ve Türkiye'de üniversitelerin girişimcilik eğitimleri analiz edilip incelenmiştir.	Türkiye'de üniversite düzeyinde girişimcilik eğitiminin ön lisans düzeyinde yoğun olarak verildiği, Dünya'da ise durumun tam tersi olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'de üniversite düzeyinde girişimcilik eğitiminin öneminin anlaşılmasıyla, dünyaya göre eksikliklerin giderilerek daha özgün ve işlevsel bir yapıya kavuşturulması da daha başarılı girişimcilerin yetiştirilmesi için önemli bir adım olacağı savunulmuştur.
Top (2011)	Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin girişimciliği bir kariyer olarak seçme niyetlerinin PDT modeli ile belirlenmeye çalışılmıştır.	Öğrencilerin girişimciliğe karşı olumlu tutum sergiledikleri tespit edilmiştir. Ancak bu girişimcilik niyeti, yeni bir işin kurulmasıyla sonuçlanmasa da potansiyel girişimci aday stoklarını yükselttiği anlamında ifade edilebildiği vurgulanmaktadır.

Literatür Sahibi	Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Amacı	Bulgular
Keleş vd. (2011)	Çalışma Bahçeşehir Üniversitesi ve Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli Meslek Yüksekokulu ön lisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin belirlenmesi ve çevresel unsurlara göre farklılık gösterip göstermediğini incelenmiştir.	Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek”, kamu üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyinin ise “düşük” düzeyde olduğu belirlenmiştir. Genel sonuç olarak, öğrencilerin girişimcilik düzeylerinde, girişimciliği belirleyen unsurların sosyal sınıf, ailenin ekonomik geçmişi, iş deneyimi, eğitim ve diğer çevresel sosyo-kültürel unsurlar olduğu düşüncesini destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir.
Yıldız ve Kapu (2012)	Hangi bireysel değere sahip kişilerin girişimcilik eğilimlerinin daha yüksek olduğunu belirlemeye çalışılmıştır.	Öğrencilerin yüksek düzeyde girişimcilik eğilimi gösterdiği tespit edilmiştir. Girişimcilik eğilimi ile pozitif yönde en yüksek düzeyde ilişkide olan bireysel değer “güç ve başarı”, negatif yönde ilişkide olan bireysel değer ise “geleneksellik” değeri olduğu vurgulanmaktadır.
Maya vd. (2012)	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Meslek Yüksekokulu’nda okuyan 1. Sınıf öğrencilerin girişimcilik düzeyleri ve sosyal destek kaynakları düzeylerini belirlemeye çalışılmıştır.	Öğrencilerin yüksek girişimcilik düzeyinde olduğu ve en yüksek desteği ailelerinden daha sonra arkadaşlarından ve en son özel bir insandan aldıklarını belirtmişlerdir. Özel bir insandan algılanan sosyal desteğin girişimcilik eğilimine en fazla etkisi var iken, aileden algılanan sosyal desteğin, girişimciliğe anlamlı bir katkısı olmadığı tespit edilmiştir.
Kılıç vd. (2012)	Balıkesir Üniversitesi Bandırma İ.İ.B.F. İşletme bölümü öğrencilerin girişimcilik özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır.	Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha yenilikçi bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin aylık gelirleri ile yenilik, kendine güven, risk alma, dışa açıklık, başarıya inanma özellikleri arasında anlamlı bir ilişki ortaya çıkartılırken, fırsatçılık özellikleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.
Korkmaz (2012)	Bülent Ecevit Üniversitesi işletme bölümü öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri tespit edilmiş ve girişimciliği etki eden psikolojik demografik ve aile faktörlerinin neler olduğunu belirlemeye çalışılmıştır.	Öğrencilerin kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmeleri ve gelecekte iş kurma isteklerinde etkili olan psikolojik, demografik ve aile özellikleri arasında anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. Bu sonucu göre Bülent Ecevit Üniversite işletme bölümü öğrencilerinin girişimci bir kişiliğe sahip oldukları vurgulanmaktadır.
Uygun vd. (2012)	Aksaray Üniversitesinde öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile girişimci kişilik özellikleri ve kişisel-özgeçmiş faktörlerinden oluşan kişisel özellikleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir.	Genç girişimci adaylarının girişimcilik eğilimleri ile kişisel ve özgeçmiş faktörleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Ancak, girişimci kişilik özellikleri açısından, özgüven ve risk alma eğilimi dışında diğer girişimci kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.
Bilge ve Bal (2012)	Celal Bayar Üniversitesi lisans ve ön lisans öğrencilerinin girişimcilik konusunda ilgi seviyesini ve yeterliliklerini belirlenmek çalışılmıştır.	Öğrencilerin girişimcilik ilgilerinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Risk alma, fırsatçılık, kararlılık ve dış etkilere karşı bireysel güç gibi girişimciliğin alt boyutları açısından öğrencilerin girişimcilik ilgileri düşük çıkmıştır.

Literatür Sahibi	Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Amacı	Bulgular
Geri (2013)	Sakarya, Kocaeli ve Muğla Üniversitesinde BESYO'da öğrenim gören son sınıf öğrencilerin girişimcilik özellikleri ile cinsiyet, eğitim, ailede girişimci olup olmaması değişkenleri arasında ilişkinin incelenmiştir.	Öğrencilerin girişimcilik özellikleri "iyi" denilebilecek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmadığı vurgulanmıştır. Girişimcilik açısından öğrencilerin yetiştiği aile ortamının girişimcilikle ilişkisi olduğu tespit edilmiş ve öğrencilerin ailelerinde girişimci olmasının yenilikçilik, belirsizliğe karşı tolerans ve risk alma boyutlarında etkili olduğu tespit edilmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Bu çalışmanın amacı, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ), Akdeniz Üniversitesi (AÜ) ve Süleyman Demirel Üniversitesi (SDÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme birinci öğretimde okuyan öğrencilerin girişimcilik düzeyini ortaya çıkartarak, yüksek girişimcilik eğilimi gösterenlerin, Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisi tarafından hazırlanan ve tüm dünyada kullanılması önerilen ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılması-(ISIC Rev.3.1)'a göre mezun olduktan sonra hangi sektörde çalışmaya daha yakın olduklarının tespit edilmesidir. Araştırmaya AÜ'den 202, SDÜ' den 199 ve MAKÜ' den 174 olmak üzere toplam 575 öğrenci katılmıştır. Üç üniversitede birinci öğretim, işletme bölümü öğrenci sayısının en yüksek 5.000 olacağı öngörülmektedir. 5.000 evren büyüklüğündeki 535 örneklem sayısı % 4 hata payında incelenmektedir (Balcı, 2010:102). Bu çalışmanın bulguları da % 4 hata payı ile açıklanmaktadır. Araştırma verileri 'yüz yüze anket' ve 'kolayda örnekleme' yöntemi ile toplanmıştır. Öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ile demografik, sosyal ve ailesel faktörleri arasında ilişkiler ki-kare analizi ile test edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin girişimcilik düzeyi Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen, olumlu geçerlilik ve güvenilirlik sonuçlarına ulaştıktan sonra yayınlanan "Üniversite Öğrenci Girişimcilik Ölçeği" ile ölçülmüştür.

Bu ölçeğin maddeleri hazırlanmadan önce araştırmacılar tarafından üniversite lisans düzeyinde 90 öğrenciye girişimcilik konusunda kompozisyon yazdırılmıştır. Öğrencilerin yazdıkları pasajlarda görüş, fikir, duygu ve düşünceler, cümleler halinde dile getirilmiştir. Bu ifadelerin dışında araştırmacılar tarafından girişimcilik konusunda literatür taranmış ve toplam 43 maddelik bir ölçek hazırlanmıştır. Bu ölçeğin ön denemesi yapılmadan önce uzman görüşlerine başvurularak, cümleler düzenlenmiş ve 36 maddeye indirilmiştir (Yılmaz ve Sünbül, 2009:198). Anket 5'li Likert (1= Hiçbir zaman, 2= Nadiren, 3= Bazen, 4= Sık sık, 5= Çok sık) ile ölçeklendirilmiştir. Ayrıca 11 demografik, sosyal ve kültürel nitelikteki değişkenlerde ilave edilerek anket formu oluşturulmuştur. Veriler toplandıktan sonra kodlanarak SPSS 18 sürümüyle analiz edilmiştir. 'Girişimcilik Ölçeği' nde, 36-64 puan aralığı 'çok düşük' girişimciliğe, 65-92 'düşük' girişimciliğe, 93-123 'orta düzeyde' girişimciliğe, 124-151 'yüksek' girişimciliğe ve 152-180 'çok yüksek' girişimciliğe tekabül etmektedir.

3.1. Araştırmanın Bulguları

MAKÜ, AÜ ve SDÜ işletme öğrencilerinin demografik özellikleri ve girişimciliğe dair verdikleri bazı sorulara verdikleri cevaplar Tablo 2.'de özetlenmektedir.

Tablo 2: Ankete Katılan Öğrencilerin Kişi ve Aile Özellikleri

		Düşük ve Orta Düzey Girişimcilik Eğilimli		Yüksek Girişimcilik Eğilimli		Çok Yüksek Girişimcilik Eğilimli		Toplam	
		N	%	N	%	N	%	N	%
MAKÜ		42	23,5	96	30,5	36	44,4	174	30,3
AÜ		76	42,5	105	33,3	21	25,9	202	35,1
SDÜ		61	34,1	114	36,2	24	29,6	199	34,6
Cinsiyet	Kadın	119	66,5	197	62,5	43	53,1	359	62,4
	Erkek	60	33,5	118	37,5	38	46,9	216	37,6
Yaş Grubu	18-20	54	30,2	126	40,0	45	55,6	225	39,1
	21-22	93	52,0	133	42,2	25	30,9	251	43,7
	23 ve üzeri	32	17,9	56	17,8	11	13,6	99	17,2
Ailenizin Oturduğu Yer	Köy	20	11,2	38	12,1	10	12,3	68	11,8
	Kasaba	20	11,2	35	11,1	8	9,9	63	11,0
	Şehir	139	77,7	242	76,8	63	77,8	444	77,2
Aileniz-Akrabalarınızdan Girişimcilik Yapan Var Mı?	Var	86	48,0	193	61,3	49	60,5	328	57,0
	Yok	93	52,0	122	38,7	32	39,5	247	43,0
Herhangi Bir Girişimcilik Faaliyetinde Bulundunuz Mu?	Evet	23	12,8	75	23,8	33	40,7	131	22,8
	Hayır	156	87,2	240	76,2	48	59,3	444	77,2
Bir İş Fikriniz Var Mı?	Evet	93	52,0	216	68,6	69	85,2	378	65,7
	Hayır	86	48,0	99	31,4	12	14,8	197	34,3
Babanızın İş Durumu	Kamuda Ücretli	30	16,8	56	17,8	14	17,3	100	17,4
	Özel Sektörde Ücretli	17	9,5	42	13,3	15	18,5	74	12,9
	Kendi İşletmesine Sahip	26	14,5	47	14,9	12	14,8	85	14,8
	Serbest Meslek	23	12,8	46	14,6	11	13,6	80	13,9
	Çiftçi	15	8,4	30	9,5	6	7,4	51	8,9
	Emekli	64	35,8	86	27,3	21	25,9	171	29,7
	Diğer	4	2,2	8	2,5	2	2,5	14	2,4
Mezun Olduktan Sonra 1 Yıl İçinde Yeni Bir İş Kurma Olasılığı Nedir?	% 50 ve altı	128	71,5	182	57,8	28	34,6	338	58,8
	% 51 – 75	35	19,6	96	30,5	25	30,9	156	27,1
	% 76 - 99	8	4,5	25	7,9	17	21	50	8,7
	Kesinlikle	8	4,5	12	3,8	11	13,6	31	5,4

Ankete katılanların % 30,3'ü (174) MAKÜ, % 35,1'i (202) AÜ ve % 34,6'si (199) SDÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerdir. Katılımcıların % 62,4'ü (359) kadın ve % 37,6'sı (216) erkektir. Öğrencilerin % 39,1'i (225) 18-20 yaş aralığında, % 43,7'si (251) 21-22 yaş aralığında ve % 17,2'si (99) 23 ve üzeri yaş aralığındadır. Ailenin oturduğu yer bakımından, katılımcıların % 77,2'si (444) şehirde, % 11'i (63) kasabada ve % 11,8'i (68) köyde yaşamaktadır. Ankete katılanların % 57'sinin (328) aile ya da akrabasında girişimcilik yapan kişi var iken, % 43'ünde (247) yoktur. Katılımcıların % 77,2'si (444) şimdiye kadar herhangi bir girişimcilik faaliyetinde bulunmadığı halde, % 65,7'si (378) bir iş fikrine sahiptir. Üniversite eğitimi sonrasında 1 yıl içinde katılımcıların yeni iş kurma olasılığına bakıldığında, % 58,8'i (338) % 50 ve altı, % 27,1'i (156) % 51- 75, % 8,7'si (50) % 75 – 99 ve % 5,4'ü kesinlikle iş kurma olasılığında olduğu anlaşılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların % 31,1'i (179) düşük ve orta girişimcilik eğilimli (65-123 puan aralığı), % 54,8'i (315) yüksek girişimcilik eğilimli (124-151 puan aralığı) ve % 14,1'i (81) ise çok yüksek girişimcilik eğilimli (152-180 puan aralığı) olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, üniversite bazında bu eğilim incelendiğinde MAKÜ'de okuyan öğrencilerin % 75,9'u (132), AÜ'de okuyan öğrencilerin % 62,4'ü (126), SDÜ'de okuyan öğrencilerin % 69,4'ü (138) yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğiliminde oldukları görülmüştür. İşletme öğrencilerinde 36-64 puan aralığında sınıflanan 'çok düşük' girişimcilik eğilimine rastlanmamıştır.

Öğrencilerin eğilimlerini ölçen 'girişimcilik ölçeği' ve ölçekte yer alan ifadelere katılımların 1-5 aralığındaki aritmetik ortalaması ve üniversitelere göre dağılım Tablo 3.'de görülmektedir.

Tablo 3: Girişimcilik Ölçeği İfadeleri ve Üniversitelere Göre Aritmetik Ortalama Dağılımı

Sorular	Toplam	MAKÜ	AÜ	SDÜ
İşimde geçmiş performansından daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	4.11	4.24	4.01	4.10
Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelen en iyisini yaparım.	4.12	4.17	4.03	4.16
İstedğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.	3.51	3.48	3.48	3.57
İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	3.86	3.94	3.76	3.90
Kendi işimi kurabilirim.	3.45	3.68	3.21	3.47
İşten zorunlu olarak ayrılırsam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	3.55	3.72	3.43	3.51
Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim.	3.79	3.86	3.75	3.77
Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	3.98	4.05	3.92	3.97
Denemediklerimi denemekten çekinmem.	3.61	3.83	3.48	3.55
Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	3.70	3.80	3.54	3.77
Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim.	3.16	3.26	3.13	3.09
Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	3.29	3.36	3.18	3.32
Arkadaşlarımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem	3.43	3.64	3.35	3.32
Hayatımı dış etkenlere bırakmam	3.49	3.56	3.45	3.47
Kararlarımla hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	4.00	4.14	3.95	3.92
Risk almaktan çekinmem	3.49	3.66	3.43	3.41
Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	3.62	3.69	3.57	3.61
Yeni bir şeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	3.64	3.83	3.59	3.52
Eski fikirlerle ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	3.55	3.72	3.46	3.51
Yeni bir perspektiften bakmama imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	3.40	3.40	3.40	3.41
Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	3.35	3.61	3.31	3.16
Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırebiliriz.	3.90	4.00	3.83	3.87
Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	3.68	3.73	3.61	3.71
Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmaktan sorun yaşamam.	3.50	3.53	3.39	3.59
Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	3.25	3.30	3.21	3.24
Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	3.39	3.49	3.31	3.39
Başarını sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	3.68	3.77	3.60	3.69
Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.	3.83	4.08	3.66	3.78
Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	3.72	3.82	3.61	3.73
İşimde ve çalışmalarımdaya ortaya değişimlere açığım.	3.69	3.82	3.52	3.75
İşimi severek ve azimle yaparım.	4.07	4.28	3.86	4.10
İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	3.79	3.93	3.62	3.84
İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.	3.89	3.98	3.81	3.90
Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	3.79	3.92	3.64	3.84
İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	3.77	3.91	3.62	3.78
Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	3.75	3.84	3.58	3.83

İşletme öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, genel olarak yüksek olduğu anlaşılırken, MAKÜ öğrencilerinin daha yüksek ortalamalara sahip olduğu, onları SDÜ ve AÜ öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Katılımcıların girişimcilik eğilimlerine göre Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflamasındaki (ISIC Rev.3.1) sektörel tercihleri Tablo 4.'de yer almaktadır.

Tablo 4: Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC Rev.3.1)'na Girişimcilik Düzeyleri ve Sektörel Dağılım

Sektör	Düşük ve Orta Düzey Girişimcilik		Yüksek Girişimciler		Çok Yüksek Girişimciler		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tarım, Avcılık ve Ormancılık	6	3,4	5	1,6	2	2,5	13	2,3
Balıkçılık	0	0,0	2	0,6	1	1,2	3	0,5
Madencilik ve Taş ocaklığı	1	0,6	1	0,3	0	0,0	2	0,3
İmalat Sanayi	3	1,7	8	2,5	5	6,2	16	2,8
Elektrik, Gaz ve Su	0	0,0	1	0,3	0	0,0	1	0,2
İnşaat	5	2,8	13	4,1	4	4,9	22	3,8
Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Taşıt, Motosiklet, Kişisel ve Ev Eşyalarının Onarımı	5	2,8	10	3,2	1	1,2	16	2,8
Oteller ve Lokantalar	15	8,4	22	7,0	11	13,6	48	8,3
Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama Hizmetleri	8	4,5	7	2,2	3	3,7	18	3,1
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	14	7,8	23	7,3	2	2,5	39	6,8
Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	4	2,2	16	5,1	1	1,2	21	3,7
Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	22	12,3	41	13,0	8	9,9	71	12,3
Eğitim Hizmetleri	30	16,8	47	14,9	7	8,6	84	14,6
Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	19	10,6	31	9,8	10	12,3	60	10,4
Diğer Toplumsal, Sosyal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	18	10,1	39	12,4	12	14,8	69	12,0
Evlerde Yapılan Hizmet İşleri	1	0,6	2	0,6	0	0,0	3	0,5
Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	15	8,4	29	9,2	10	12,3	54	9,4
Kararsızım	13	7,3	18	5,7	4	4,9	35	6,1
Toplam	179	100	315	100	81	100	575	100

Girişimcilik eğilimi ile mezun olduktan sonra çalışmayı düşündüğü sektör tercihi arasında ki-kare analiz yöntemiyle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p=0.007 \leq 0.05$). Yüksek girişimcilik eğilimi gösteren öğrenciler de dahil, tüm öğrencilerin ve en çok tercih ettiği ilk 4 sektör aynıdır. Yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğilimi gösteren öğrencilerin sektör tercihi, % 13,6'sı (54) eğitim hizmetleri, % 12,9'ü (51) sosyal ve kişisel hizmet faaliyetleri, % 12,4'ü (49) sosyal güvenlik ve % 10,4'ü (41) sağlık işleri olarak sıralanmaktadır.

Katılımcıların mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri sektörler incelediğinde, en az ilgiyi gören sektörlerin, % 0,2'si ile elektrik, gaz ve su işleri, % 0,3'ü ile madencilik, % 0,5'i ile ise balıkçılık ve evde yapılan hizmet işleri olduğu görülmektedir. Öğrencilerin eğitim hizmetlerine olan ilgisi gözden kaçmamaktadır. Bununla birlikte yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğiliminde olanlar da dahil toplamda katılımcıların % 6,1'inin (35) hala sektör seçimi konusunda bir karara varmadığı görülmektedir.

Girişimcilik eğilimi ve çalışmak için öncelikli tercih edilen sektörler ile demografik, sosyal ve ailesel faktörler arasındaki ilişki ki-kare analiz yöntemi ile test edilmiştir. Elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir:

Üniversite değişkeni ile girişimcilik eğilimi ($p=0.028 \leq 0.05$) ve çalışmak için öncelikli tercih edilen sektör ($p=0.000 \leq 0.05$) arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, MAKÜ’de okuyan öğrencilerin % 75,9’u (132), SDÜ’de okuyan öğrencilerin % 69,4’ü (138) ve AÜ’de okuyan öğrencilerin % 62,4’ü (126), yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğilimi gösterdiği görülmektedir. Bu sonuçlar üniversiteye giriş puanının düşmesi ile girişimcilik düzeyinin yükselmesi arasında bir ilişkinin varlığının sorgulanabileceği ve araştırılabileceğini göstermektedir. MAKÜ’de okuyan öğrencilerin % 20,7’si (36) sağlık işleri ve sosyal hizmetlerde, SDÜ’de okuyan öğrencilerin % 18,1’i (36) eğitim hizmetlerinde ve AÜ’de okuyan öğrencilerin % 12,4’ü (25) kamu yönetimi ve sosyal güvenlik ile aynı oranda sosyal ve kişisel hizmet faaliyetlerinde çalışmak istedikleri görülmektedir.

Cinsiyet değişkeni ile girişimcilik eğilimi ($p=0.032 \leq 0.05$) ve çalışmak istenilen sektör ($p=0.000 \leq 0.05$) arasında da anlamlı bir ilişki mevcuttur. Elde edilen bulgulara göre erkekler bayanlara oranla daha yüksek girişimcilik eğilimine sahiptirler. Bayan öğrencilerin % 66,9’u (240) yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğilimi gösterirken bu oran erkek öğrenciler için % 72,2’si (156) olarak gerçekleşmiştir. Erkeklerin girişimcilik düzeyinin bayanlardan daha yüksek olduğu görüşü Örucü vd. (2007)’nin çalışmasında da desteklenmiştir. Mezun olduktan sonra bayan öğrencilerin % 20,3’ü (73) eğitim hizmetlerinde çalışmak isterken, erkek öğrencilerin % 13,4’ü (29) uluslararası örgütler ve temsilciliklerde çalışmak istediği tespit edilmiştir. Katılımcıların çalışmak için tercih ettiği ilk üç sektör arasından her iki cinsiyet grubu için de üçüncü sıradaki sektörün, kamu yönetimi ve savunma zorunlu güvenlik olduğu görülmektedir. Bu çerçevede girişimcilik eğilimi yüksek kişilerin dahi risksiz ve güvenceli bir iş olarak algılanan kamu sektörünü tercih ettikleri de anlaşılmaktadır.

Katılımcıların yaş değişkeni ile girişimcilik eğilimi ($p=0.006 \leq 0.05$) ve çalışmak istediği sektör ($p=0.010 \leq 0.05$) arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin % 76’sı (171), 21-22 yaş aralığındaki öğrencilerin % 63’ü (158), 23 ve üstü yaş aralığındaki öğrencilerin % 67,7’si (67) yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğilimine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu bulgular, yaşın ilerlemesi ve hayat tecrübesinin artması ile üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin azaldığı yönünde bir görüşü akıllara getirmektedir. Ayrıca, mezun olduktan sonra çalışmak istenen sektöre göre, 18-20 yaş aralığındaki katılımcıların % 18,2’si (41) sağlık işleri ve sosyal hizmetler, 21-22 yaş aralığındaki katılımcıların % 14,3’ü (36) ve 23 ve üstü yaş aralığındaki öğrencilerin ise % 18,2’si (18) eğitim hizmetlerinde çalışmak istemektedir. Yaşın ilerlemesiyle eğitim hizmetlerine olan ilginin arttığı görülmektedir.

Öğrencilerin ailelerinin oturduğu yer ile çalışmak istedikleri sektör arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülürken ($p=0.001 \leq 0.05$), ailelerinin oturduğu yer ($p=0.738 \geq 0.05$) ve baba mesleği ($p=0.176 \geq 0.05$) değişkenleri ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Öğrencilerin ailelerinin % 77,2’si (444) şehir, % 11,8’i (68) köy ve % 11’i (63) kasaba olarak tespit edilmiştir. Ailesi şehirde yaşayan öğrencilerin % 68,7’si (305) ile baba mesleği ‘emekli’ olan öğrencilerin % 62,6’sı (107) yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğilimi göstermektedir. Çalışmak istenen sektörlere bakıldığında ise ailesi köyde yaşayan öğrencilerin, % 22,1’i (15), kasabada yaşayanların % 17,5’i (11) sosyal ve kişisel hizmet faaliyetlerinde çalışmayı tercih ederken şehirde yaşayan öğrencilerin % 16’sı (71) eğitim hizmetlerini tercih etmektedir.

Katılımcıların girişimcilik eğilimi ile ailesinde ya da akrabalarında girişimci kişi olup olmaması ($p=0.000 \leq 0.05$) arasında pozitif bir ilişki gözlenmiştir. Aile ya da akrabalarında girişimci kişi bulunan katılımcıların % 73,8’i (242) yüksek ve çok yüksek girişimcilik

eğilimi göstermektedir. Aile veya akrabalarında girişimci kişi bulunma ile çalışmak istekleri sektör arasında da anlamlı bir ilişkiden söz edilebilmektedir ($p=0.002\leq 0.05$). Ailesinde ya da akrabalarında girişimcilik faaliyetinde bulunanların % 14,9'unun (49) kamu yönetimi ve sosyal güvenlik alanında çalışmak istediği görülürken, bulunmayanların % 20,2'sinin (50) eğitim hizmetlerinde çalışmak istediği görülmüştür.

Katılımcıların, bir iş fikri olup olmaması değişkeni ile girişimcilik eğilimi ($p=0.000\leq 0.05$) ve çalışmak istekleri sektör ($p=0.036\leq 0.05$) arasında da anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. Ankete katılan öğrencilerin % 65,7'i (378) bir iş fikri var iken, iş fikri olan öğrencilerin % 75,4'ü (285) yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğilimi göstermektedir. İş fikri olan katılımcıların % 13,2'si (50) özel sektörü de çağrıştıran sosyal ve kişisel hizmet faaliyetlerinde bulunmak isterken, iş fikri olmayanların % 18,3'ü (36) eğitim hizmetlerinde çalışmak istemektedir.

Öğrencilerin üniversite eğitiminden sonra 1 yıl içinde yeni bir iş kurma olasılığı ile girişimcilik eğilimi ($p=0.000\leq 0.05$) ve çalışmak istedikleri sektör ($p=0.001\leq 0.05$) arasındaki ilişkiyi tespit etmeye yönelik yapılan analizde de pozitif sonuçlara ulaşılmıştır. İş kurma olasılığı oranının yükselmesine paralel olarak katılımcıların girişimcilik eğiliminin de yükseldiği görülmüştür. Üniversite eğitiminden sonra 1 yıl içinde yeni bir iş kurma olasılığı, % 50 ve altı aralığında olan öğrencilerin % 15,7'si (53) ve kesin iş kurma olasılığı olan öğrencilerin % 19,4'ü (9) eğitim hizmetlerinde, iş kurma olasılığı % 51-75 aralığında olan öğrencilerin % 13,5'i (21) sağlık işleri ve sosyal hizmetlerde, % 76-99 aralığında olan öğrencilerin % 14'ü (7) oteller ve lokantalar ve aynı oranda sosyal ve kişisel hizmet faaliyetlerinde çalışmayı düşündüğü tespit edilmiştir.

4. SONUÇ

Bu çalışmada, MAKÜ, AÜ, ve SDÜ, birinci öğretim işletme bölümünde okuyan öğrencilerin girişimcilik düzeyleri tespit edilerek, yüksek girişimcilik eğilimi gösterenlerin, Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisi tarafından hazırlanan ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılması-(ISIC Rev.3.1)'a göre mezun olduktan sonra hangi sektörde çalışmaya daha yakın olduklarının ortaya çıkartılması hedeflenmiştir. Analiz sonuçlarında, AÜ öğrencilerinin % 25,9'unun, SDÜ öğrencilerinin % 29,6'sının ve MAKÜ öğrencilerinin % 44,4'ünün çok yüksek düzeyde girişimcilik eğilimine sahip oldukları görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, üniversite, cinsiyet, yaş, kişinin ailesinde ve akrabalarında girişimci kişi olup olmaması, herhangi bir girişimcilik faaliyetinde bulunup bulunması, bir iş fikri olup olmaması ve mezun olduktan sonra 1 yıl içinde yeni bir iş kurma olasılığı değişkenleri ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki tespit edilirken, ailenin oturduğu yer ve baba mesleği değişkenleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Keleş ve vd. (2011) ön lisans öğrencileri arasında vakıf üniversitelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin yüksek girişimcilik eğilimi gösterirken, devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin düşük girişimcilik eğilimi gösterdiğini tespit etmesine rağmen bu çalışmada devlet üniversitesi işletme bölümlerinde okuyan öğrencilerin çoğunlukla yüksek girişimcilik eğilimine sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca, üniversite bazında bu eğilim incelendiğinde, MAKÜ' de okuyan öğrencilerin daha fazla girişimcilik fikri ve ruhuna sahip olduğu tespit edilirken, bunu SDÜ' de okuyan öğrenciler ve AÜ' de okuyan öğrenciler takip etmektedir. Analiz sonuçlarına göre yaş ilerledikçe öğrencilerdeki girişimcilik eğiliminde azalma olduğu tespit edilmiştir. MAKÜ işletme bölümünde şuan için sadece 1 ve 2 sınıf öğrencilerinin bulunması, burada okuyan öğrencilerin daha yüksek girişimcilik eğilimi göstermesinin nedenlerinden birisi olabilir. Ayrıca, üniversite yerleştirme sınavı

taban puanlarına bakıldığında, en fazla puan AÜ'de ve sonrasında SDÜ'de olmasına rağmen, MAKÜ öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin yüksek çıkması, sınav puanı ile girişimcilik ruhu arasında bir ilişkinin olup olmadığını düşündürmekte ve başka bir araştırmaya konu olabilecek gibi görünmektedir.

Üniversitelere göre öncelikli sektör tercihleri incelendiğinde MAKÜ öğrencilerinin çoğunlukla sağlık işleri ve sosyal hizmetlerde, SDÜ öğrencilerinin eğitim hizmetlerinde ve AÜ öğrencilerinin kamu yönetimi ve sosyal güvenlik ile sosyal ve kişisel hizmet faaliyetlerinde çalışmak istediği görülmektedir. Cinsiyet bazında ise erkek öğrencilerin girişimcilik eğiliminin daha fazla olduğu ve çoğunlukla uluslararası örgütler ve temsilciliklerde çalışmak istediği, bayan öğrencilerin ise eğitim hizmetlerine daha yakın olduğu anlaşılmaktadır.

Ailesi köyde ve kasabada yaşayan öğrenciler çoğunlukla sosyal ve kişisel hizmet faaliyetlerinde çalışmayı tercih ederken, şehirde yaşayanlar eğitim hizmetlerini tercih etmektedir. Ailesinde ya da akrabalarına girişimci kişi bulunanlar kamu yönetimi ve sosyal güvenlik alanında çalışmak isterken, bulunmayan katılımcılar eğitim hizmetlerinde çalışmak istemektedir. Yüksek ve çok yüksek girişimcilik eğilimi gösteren öğrencilerin çalışmak istedikleri sektör tercihlerine bakıldığında (Tablo 4) en çok ilgi gösterilen sektörlerin başında eğitim hizmetleri, diğer toplumsal, sosyal ve kişisel hizmet faaliyetleri, kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik ve sağlık işleri ve sosyal hizmetler gelmektedir. En az ilgiyi ise elektrik, gaz ve su işleri, madencilik, balıkçılık ve evde yapılan hizmet işleri gibi sektörler görmektedir.

İş fikri olan ve girişimcilik faaliyetinde bulunmayan öğrencilerin daha fazla yüksek girişimcilik eğilimi gösterdikleri tespit edilirken, yüksek girişimcilik eğilimi gösteren öğrencilerin bile mezun olduktan sonra iş kurma olasılığı çoğunlukla % 50 ve altı olarak görülmektedir. Bu konuda öğrencilerin, yüksek girişimcilik eğilimi gösterebilirler bile, ya gerçek hayatta bunu faaliyete geçirmeye cesaret edemedikleri ya da belli bir iş tecrübesinden sonra kendi işini kurma eğiliminde oldukları söylenebilir. Ayrıca üniversitelerin eğitim süreçlerinde öğrencilerine, girişimcilik ve girişimcileri destekleyen programlar ve bunlardan nasıl yararlanacaklarını gösteren eğitimlerin verilmesi de faydalı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKKOÇ İ., ÇALIŞKAN A. ve TURUNÇ Ö. (2012). "Gelişim Rasyonel Alt Kültürlerinin Girişimci Davranışa Etkisi: Algılanan Çevresel Belirsizliğin Aracılık Rolü", Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 12(4): 65-83.
- ARSLAN K. (2002). "Üniversiteli Gençlerin Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri", Doğu Üniversitesi Dergisi, 6: 1-11.
- AYTAÇ Ö. (2005). "İktisadi ve Sosyal Gelişme Açısından Girişimcilik", Akademik Araştırma Dergisi, 26: 79-102.
- BALCI A. (2010). "Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler", Pegem Akademi, 8. Baskı, Ankara.
- BİLGE H. ve BAL V. (2012). "Girişimcilik Eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16: 131-148.

- BOZKURT ÇETİNKAYA Ö., KALKAN A., KOYUNCU O., ALPARSLAN A., M. (2012). “Türkiye’de Girişimciliğin Gelişimi: Girişimciler Üzerinde Nitel Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(15): 229-247.
- CONGREGADO E. (2008). “Measuring Entrepreneurship, Building a Statistical System”, NY: Springer Science and Business Media: 40.
- FAYOLLE A. (2007). “Entrepreneurship and New Value Creation: The Dynamic of the Entrepreneurial Process”, NY: Cambridge University Press: 17-18.
- GERİ, S. (2013). “Research on Entrepreneurial Characteristics of Students in School of Physical Educational and Sports”, Turkish Journal of Education, 2(3):50-60.
- İŞCAN Ö. F. ve KAYGIN E. (2011). “Potansiyel Girişimciler olarak Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirmeye Yönelik Bir Araştırma”, Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 3(2): 275-286.
- KELEŞ N. H., ÖZKAN KIRAL T., DOĞANER M. ve ALTUNOĞLU A. E. (2012). “Ön lisans Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Araştırma”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 9: 107-118.
- KILIÇ, R. , KEKLİK, B. ve ÇALIŞ, N. (2012). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İ.İ.B.F. İşletme Bölümü Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17(2):423-435.
- KORKMAZ O. (2012). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği”, Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 14(2): 209-226.
- MAYA ÇALIŞKAN İ., UZMAN E. ve IŞIK H. (2012). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerin Girişimcilik Düzeylerini Farklı Kaynaklardan Algıladıkları Sosyal Desteğin Yordaması”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 7(1): 23-48.
- ÖRÜCÜ E., KILIÇ R. ve ÖZER Y. (2007), “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 2(2): 27-47.
- ÖZDEN K., TEMURLENK M. S. ve BAŞAR S. (2008) “Girişimcilik Eğilimi: Kırgızistan –Türkiye Manas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, Review of Social Economics Studies, 1-21.
- TOP S. (2011). “MYO Öğrencilerinin Gelecekteki Girişimcilik Kariyer Niyetlerinin Planlı Davranış Modeli Kapsamında Değerlendirmesi”, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(1): 269-289.
- UYGUN M., METE S. ve GÜNER E. (2012). “Genç Girişimci Adaylarının Girişimcilik Eğilimi ve Girişimcilik Özellikleri Arasında İlişkiler”, Organizasyon ve Yönetim Bilimler Dergisi, 4(2): 145-156.

YELKİKALAN N., AKATAY A., YILDIRIM H. M., KARADENİZ Y., KÖSE C., KONCAGÜL Ö. ve ÖZER E. (2010). “Dünya ve Türkiye Üniversitelerinde Girişimcilik Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir Analiz”, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırma Dergisi, 12(19): 51-59.

YILMAZ E. ve SÜNBLÜ A. M. (2009). “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21: 195-203.

YILDIZ S. ve KAPU H. (2012). “Üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki: Kafkas Üniversitesinde Bir Araştırma”, Kafkas Üniversitesi, *İ.İ.B.F. Dergisi*, 3(3): 39-66.

<http://tuikapp.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSatirListeAction.do?surumId=7&seviye=1&detay=H&turId=1&turAdi=%201.%20Faaliyet%20Sınıflamaları>, 11.10.2013.

<http://ab.sanayi.gov.tr/Pages.aspx?pageID=596&lng=tr>, 11.11.2013.